

Bruselj, 30. november 2021
(OR. en)

14431/21

SPORT 84
JEUN 146
SAN 711
SOC 703
EDUC 396

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	13713/21
Zadeva:	Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o vseživljenjski telesni dejavnosti

V prilogi vam pošiljamo Sklepe Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o vseživljenjski telesni dejavnosti, ki jih je Svet (izobraževanje, mladina, kultura in šport) odobril na zasedanju 29. in 30. novembra 2021.

Sklepi Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o vseživljenjski telesni dejavnosti

SVET IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA,

OB OPOZARJANJU NA NASLEDNJE:

1. Svet v Priporočilu z dne 26. novembra 2013 o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih med drugim svetuje, naj države članice „[d]elujejo v smeri učinkovitih politik za področje zdravju koristnih telesnih dejavnosti prek oblikovanja medsektorskega pristopa, ki bi bil v skladu z nacionalnimi posebnostmi in bi zajemal področja politik (vključno s športom, zdravjem, izobraževanjem, okoljem in prometom)“.
2. Svet je v Sklepih z dne 15. decembra 2015 o spodbujanju motoričnih spretnosti otrok ter telesnih in športnih dejavnosti za otroke države članice pozval, naj „[r]azmislijo o izvajanju medsektorskih politik, med drugim s sektorji za izobraževanje, mlade in zdravstvo, za spodbujanje telesnih dejavnosti in motoričnih spretnosti v zgodnjem otroštvu“.
3. Svet je v Sklepih z dne 29. junija 2020 o učinku pandemije covida-19 in okrevanju športnega sektorja države članice pozval, naj „spodbujajo medsektorsko sodelovanje in posvetovanja na področjih, relevantnih za šport, na vseh ravneh, kar med drugim vključuje športno gibanje, poslovni sektor, povezan s športom, in druge ustrezne deležnike“.
4. V Sklepih Sveta z dne 4. decembra 2020 o spodbujanju medsektorskega sodelovanja v korist športa in telesne dejavnosti v družbi je poudarjeno, da ima lahko „[m]edsektorsko sodelovanje [...] pomembno vlogo pri ustvarjanju ali optimizaciji pogojev za aktiven in zdrav način življenja“.
5. V delovnem načrtu Evropske unije za šport za obdobje 2021–2024 je navedeno, da je spodbujanje telesne dejavnosti ključno vprašanje prednostnega področja „spodbujanje udeležbe v športu in telesni dejavnosti za krepitev zdravja“.

OB PRIZNAVANJU NASLEDNJEGA:

6. Telesna nedejavnost kot del današnjega življenjskega sloga povzroča velike zdravstvene težave. Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) jo je uvrstila med glavne dejavnike tveganja za umrljivost¹. Zaradi pandemije COVID-19 je dejstvo, da telesna nedejavnost ogroža zdravje, postalo samo še bolj očitno.
7. Evropa se sooča z znatnim povečanjem že prej opaznih trendov telesne nedejavnosti celotnega prebivalstva, zlasti med mladimi. Države članice ob podpori politik na ravni EU sicer spodbujajo in spremljajo telesno dejavnost, vendar bi bilo treba to področje ukrepanja še okrepiti².
8. Tudi v drugih evropskih in mednarodnih dokumentih³ je bil poudarjen ključni pomen spremljanja ravni telesne dejavnosti v okviru celostnega pristopa k zdravju koristnim telesnim dejavnostim. S spremljanjem telesne pripravljenosti v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov⁴ lahko dobimo zanesljive, na dokazih temelječe podatke o telesni dejavnosti in opazimo morebitno zdravstveno tvegano vedenje.

¹ Svetovna zdravstvena organizacija (2020). Smernice SZO glede telesne dejavnosti in sedečega življenjskega sloga (*WHO guidelines on physical activity and sedentary behaviour*)

² Poročilo Komisije o izvajanju Priporočila Sveta o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih, COM/2019/ 565 final.

³ Med njimi so: strategija Svetovne zdravstvene organizacije za telesno dejavnost za evropsko regijo SZO v obdobju 2016–2025 (*Physical activity strategy for the WHO European Region 2016–2025*), akcijski načrt EU za preprečevanje debelosti v otroštvu za obdobje 2014–2020 (*EU Action Plan on Childhood Obesity 2014–2020*) in globalni akcijski načrt za telesno dejavnost za obdobje 2018–2030 (*Global Action Plan on Physical Activity 2018–2030*) (Svetovna zdravstvena organizacija, 2018).

⁴ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

OB UGOTAVLJANJU NASLEDNJEGA:

9. Telesna dejavnost je eden od najpomembnejših in najučinkovitejših dejavnikov za ohranjanje telesnega in duševnega zdravja skozi vse življenje. Pozitivno vpliva tudi na preprečevanje nekaterih zdravstvenih stanj in bolezni, kot so bolezni srca in ožilja, sladkorna bolezen tipa 2 itd.
10. S sistemi za spremljanje telesne pripravljenosti se lahko oceni obseg problematike telesne nedejavnosti in ovrednoti učinkovitost vseh politik, akcijskih načrtov ali pobud, sprejetih na lokalni, nacionalni ali evropski ravni.
11. Koncept vseživljenjske telesne dejavnosti bi moral temeljiti na redni telesni dejavnosti skozi vse življenje, ki bi jo dopolnjevalo stalno, na dokazih temelječe spremljanje telesne pripravljenosti, da bi vsakomur pomagali ohranjati zdravje skozi vse življenje.

OB POUDARJANJU NASLEDNJEGA:

12. Redna in zadostna⁵ telesna dejavnost je pomembna za zdrav razvoj otrok in mladostnikov, tako s fizičnega vidika kot z vidika njihovih duševnih in družbenih sposobnosti.
13. Redna telesna dejavnost je še posebej pomembna za aktiven in zdrav življenjski slog odraslih, tudi če se posameznik začne z njo ukvarjati šele v odrasli dobi. Z njo je tudi mogoče preprečiti, da bi se zmanjšala raven delovne uspešnosti. Glede na to, da odrasli preživijo tretjino svojega življenja na delovnem mestu, je delovno okolje izjemno pomembno za spodbujanje telesne dejavnosti zaposlenih.

⁵ Svetovna zdravstvena organizacija (2020): Smernice SZO glede telesne dejavnosti in sedečega življenjskega sloga (*WHO guidelines on physical activity and sedentary behaviour*).

14. Prikrajšane skupine⁶ iz vseh starostnih skupin zaradi manjših možnosti in omejenega dostopa pogosto niso dovolj telesno dejavne in so zato izpostavljene večjemu tveganju za razvoj nekaterih bolezni. Tem ciljnim skupinam bi morali zagotoviti enake možnosti, da bi lahko sodelovale v prilagojenih rednih telesnih dejavnostih in športnih programih.
15. Dolgoročni učinek koncepta vseživljenjske telesne dejavnosti bi se moral kazati v tem, da bi evropski državljani in državljanke postali bolj telesno dejavni, s čimer bi izboljšali svoje telesno in duševno zdravje ter razbremenili naše zdravstvene sisteme in znižali stroške, povezane z zdravjem⁷. Kadar je to mogoče, bi bilo treba usklajevati programe politik in spodbujati medsektorsko sodelovanje, da bi dosegli najboljši možni izid.

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

16. *Zdrav življenjski slog*: v številnih državah so politike javnega zdravja in športa namenjene predvsem spodbujanju državljanov in državljanek, da vse življenje živijo aktivno in zdravo ter da so telesno dejavni in se športno udeležujejo⁸. Cilj več evropskih projektnih pobud⁹ je tudi vključitev telesne dejavnosti v učne načrte za zdravstvene poklice, da se v kliničnem okolju zagotovita boljše svetovanje in podpora za telesno dejavnost.

⁶ Opredelitev v skladu z Evropskim inštitutom za enakost spolov (EIGE): „skupine oseb, ki doživljajo večje tveganje revščine, socialne izključenosti, diskriminacije in nasilja kot splošno prebivalstvo in ki med drugim vključujejo tudi etnične manjšine, migrante, ljudi z ovirami, osamljene starejše ljudi in otroke“.

⁷ Mednarodna organizacija za šport in kulturo (ISCA): „Stroški telesne nedejavnosti za gospodarstvo v Evropi: poročilo ISCA/CEBR“ (*The economic cost of physical inactivity in Europe*), junij 2015.

⁸ Na ravni EU je Evropska komisija na primer začela pobudo „HealthyLifestyle4All“ (Zdrav življenjski slog za vse) v obliki dveletne kampanje, katere cilj je povezati šport in aktivni življenjski slog z zdravstveno, prehransko in drugimi politikami. Poziv iz Tartuja k zdravemu življenjskemu slogu je bil objavljen leta 2017.

⁹ Svetovna zdravstvena organizacija (2018): Spodbujanje telesne dejavnosti v zdravstvenem sektorju (*Promoting physical activity in the health sector*).

17. *Spremljanje*: nekatere države spremljajo spremembe v telesni pripravljenosti svojega prebivalstva; kdor želi, lahko tudi dobi povratne informacije o razvoju svoje ravni pripravljenosti. Nekatere države imajo vzpostavljene sisteme, s katerimi lahko vsako leto spremljajo in ocenjujejo telesno zmogljivost učencev in mladih¹⁰.
18. *Medsektorsko sodelovanje*: spodbujanje in spremljanje telesne dejavnosti bi bilo treba obravnavati medsektorsko v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov. Pri spodbujanju telesne dejavnosti in spremljanju telesne pripravljenosti ne sodelujejo le športne ustanove, temveč tudi ustanove, povezane z javnim zdravjem, infrastrukturo, izobraževanjem in usposabljanjem, delovnim okoljem, mladimi itd. Zato bi bilo treba vključiti vse sektorje – vlado, civilno družbo, športne klube, lokalne skupnosti itd.
19. *Vedenjske spremembe* so stvar dolgoročnega razvoja in upoštevanja smernic za telesno dejavnost¹¹, v skladu s katerimi je treba v vsakdanje življenje vključiti zadostno telesno dejavnost. To tudi pomeni, da bi bilo treba to politiko izvajati celovito ter upoštevati različne dele dneva in različne okoliščine vsakdanjega življenja.
20. *Mediji* lahko spodbujajo družbeno odgovornost, športne dejavnosti in kampanje, katerih namen je ozaveščati o koristih telesne dejavnosti in zmanjševati nedejavnost.
21. *Evropske pobude in projekti*: različni evropski projekti in pobude prispevajo k razvoju politik, namenjenih spodbujanju zdravega življenjskega sloga, in k razvoju sistemov za spremljanje telesne pripravljenosti, da se zagotovijo primerljivi, veljavni in zanesljivi podatki za vse države članice EU. To lahko oblikovalcem in oblikovalkam politik pomaga, da omogočijo vseživljenjsko telesno dejavnost in močnejše vplivajo na zdravje –

¹⁰ Na primer Ciper (kmalu), Finska, Madžarska, Litva, Nizozemska, Portugalska, Slovenija itd.

¹¹ Svetovna zdravstvena organizacija (2018): Globalni akcijski načrt za telesno dejavnost za obdobje 2018–2030: aktivnejši ljudje, bolj zdrav svet (*Global action plan on physical activity 2018–2030: more active people for a healthier world*)

POZIVAJO DRŽAVE ČLANICE, NAJ V SKLADU Z NAČELOM SUBSIDIARNOSTI IN NA USTREZNIH RAVNEH:

22. še naprej podpirajo in spodbujajo vseživljenjsko telesno dejavnost prebivalstva, vključno s prikrajšanimi skupinami, prek izmenjave najboljših praks – na primer z uporabo mobilnih in brezžičnih tehnologij ter medijev in drugih komunikacijskih kanalov –, pri čemer naj bo poudarek na zmanjševanju telesne nedejavnosti;
23. na nacionalni, regionalni in/ali lokalni ravni podpirajo pobude in kampanje, ki spodbujajo telesno dejavnost, razvoj sistemov spremljanja in športno udejstvovanje vseh, na primer evropski teden športa, HealthyLifestyle4All, raziskava Eurobarometra o športu in telesni dejavnosti, evropska anketa o zdravju in zdravstvenem varstvu – vprašalnik o telesni dejavnosti itd.;
24. po potrebi in v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov vzpostavijo in spodbujajo na dokazih temelječe nacionalne, regionalne in/ali lokalne sisteme za spremljanje telesne pripravljenosti, ki z ustreznimi individualnimi povratnimi informacijami in sledenjem spremembam v telesni pripravljenosti na prostovoljni podlagi prebivalstvo spodbujajo k vseživljenjski telesni dejavnosti, ter zagotavljajo koristne informacije za oblikovanje politik¹²;
25. z medsektorskim pristopom, na primer s skladi kohezijske politike, na vseh ravneh podpirajo politike v zvezi z oblikovanjem dostopnih in trajnostnih javnih območij, na katerih se lahko vsi državljani in državljanke športno udejstvujejo ali so lahko vse življenje telesno dejavni; takšna javna območja so na primer soseske, novozgrajena območja, pločniki s kolesarskimi stezami ali pasovi za tek, športni objekti v šolah in na univerzah itd.;

¹² Na primer z zagotavljanjem instrumentov za spremljanje telesne pripravljenosti, ki omogočajo preučevanje trendov na področju zdravja prebivalstva, učinkov nacionalnih politik v zvezi s telesno pripravljenostjo in ukrepov za zdravje na lokalni, regionalni in/ali nacionalni ravni.

26. na vseh ravneh ter ob sodelovanju vseh ustreznih javnih organov in znanstvene skupnosti opredelijo in uskladijo tiste politike in ukrepe, katerih namen je ljudi spodbuditi k športnemu udejstvovanju ali vseživljenjski telesni dejavnosti, ter spodbujajo sektorske nosilce odločanja, da v svojih politikah bolj upoštevajo koristi, ki jih lahko prineseta vseživljenjska telesna dejavnost in spremljanje telesne pripravljenosti prebivalstva;
27. izmenjajo dobre prakse o tem, kako motivirati ljudi za vsakodnevno gibanje in vadbo, ter informacije o učinkovitih instrumentih in političnih pobudah za spodbujanje telesne dejavnosti v različnih vsakdanjih življenjskih okoljih, tudi v šolah in na delovnih mestih;
28. kjer je le mogoče okrepijo sodelovanje z zdravstvenim sektorjem pri predpisovanju vadbe in svetovanju v zvezi z njo, ki ju zagotavljajo zdravstveni delavci in specializirani strokovnjaki;

POZIVAJO KOMISIJO, NAJ:

29. preuči, ali bi bilo mogoče podpreti razvoj usklajenega sistema podatkov, ki bi omogočal spremljanje telesne dejavnosti na evropski ravni ter s tem natančnejše ocenjevanje zdravstvenih, socialnih in ekonomskih posledic;
30. spodbuja poznavanje in prepoznavnost dokazov o stroških zdravstvenih tveganj, povezanih s telesno nedejavnostjo, zlasti o stroških zdravstvenega varstva, da bi javno odločanje temeljilo na boljši obveščenosti o naložbah, ki jih je treba na tem področju izvesti na evropski ravni;
31. podpira izmenjavo najboljših praks v okviru obstoječih uspešnih projektov in mrež za spodbujanje vseživljenjske telesne dejavnosti in spremljanja telesne pripravljenosti, po potrebi z vključitvijo mreže informacijskih točk za zdravju koristne telesne dejavnosti; spodbuja te prakse skupaj z mrežo informacijskih točk za zdravju koristne telesne dejavnosti na ustrezni evropski platformi, da se olajša spremljanje telesne pripravljenosti po vsej Evropi in vzpostavi temelj za hitro, na dokazih temelječe oblikovanje politik;

32. razmisli o financiranju s sredstvi EU, na primer prek programa Erasmus+, InvestEU itd., s katerim bi lahko podprli evropsko sodelovanje za spodbujanje vzpostavitve nacionalnih, regionalnih in/ali lokalnih sistemov za spremljanje telesne pripravljenosti;
33. obvešča države članice in športno gibanje o ustreznih finančnih programih in pobudah EU, ki se lahko uporabijo za podporo medsektorskim projektom, povezanim s športno in telesno dejavnostjo, ter za spodbujanje zdravega življenjskega sloga, pa tudi o vzpostavitvi nacionalnih, regionalnih in/ali lokalnih sistemov za spremljanje telesne pripravljenosti, na primer prek programa Erasmus+, programa EU za zdravje, programa Obzorje Evropa, InvestEU itd.;

POZIVAJO ŠPORTNO GIBANJE IN DRUGE USTREZNE DELEŽNIKE, NAJ:

34. razmislijo o uporabi obstoječih brezplačnih platform¹³ za spremljanje telesne pripravljenosti državljanov in državljanek, v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov, in sicer kot diagnostičnega in kot motivacijskega orodja za vseživljenjsko telesno dejavnost;
35. dodatno opozarjajo na možnosti za vseživljenjsko športno in telesno dejavnost, ki jih imajo državljani in državljanke v okviru njihovih dejavnosti, projektov in pobud, tudi za različne ciljne skupine;
36. tesno sodelujejo z deležniki iz drugih sektorjev, da bi odpravili obstoječe vrzeli pri zagotavljanju možnosti za športne in telesne dejavnosti v različnih okoliščinah vsakdanjega življenja;
37. po potrebi dejavno sodelujejo pri razvoju nacionalnih, regionalnih in lokalnih sistemov in strategij za spremljanje telesne pripravljenosti, da bi povečali vseživljenjsko telesno dejavnost državljanov in državljanek;
38. na podlagi konkretnih ukrepov in v skladu s splošno uredbo o varstvu podatkov prilagodijo komunikacijska orodja ciljnim skupinam.

¹³ Na primer spletne platforme, ki podpira vzpostavitev programov za spremljanje telesne pripravljenosti, ki zagotavljajo povratne informacije o specifičnih individualnih rezultatih na področju telesne pripravljenosti.

V teh sklepih veljajo naslednje opredelitve pojmov:

Telesna dejavnost je na splošno opredeljena kot kakršnokoli telesno gibanje, ki ga ustvarijo skeletne mišice in katerega posledica je poraba energije.¹⁴ Ta opredelitev se nanaša na vsakršno gibanje, najsibo med prostim časom, v zvezi s prevozom ali v okviru poklicne dejavnosti.

Telesna pripravljenost je sposobnost vitalnega in koncentriranega opravljanja vsakodnevnih nalog brez pretirane utrujenosti ter z zadostno energijo za uživanje prostega časa in odzivanje na nepredvidene izredne razmere.

Vseživljenjska telesna dejavnost je vsakršna telesna dejavnost, ki se opravlja vse življenje in katere cilj je izboljšanje zdravja, preprečevanje nenalezljivih bolezni ter ohranjanje zdrave telesne teže, kakovosti življenja in dobrega počutja na osebni, državljanski, družbeni in/ali poklicni ravni.

¹⁴ Na podlagi Svetovne zdravstvene organizacije (2020): Smernice SZO glede telesne dejavnosti in sedečega življenjskega sloga (*WHO guidelines on physical activity and sedentary behaviour*).

POLITIČNO OZADJE

1. Sklepi Sveta z dne 27. novembra 2012 o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti
 2. Priporočilo Sveta z dne 26. novembra 2013 o spodbujanju zdravju koristnih telesnih dejavnosti v različnih sektorjih
 3. Sklepi Sveta z dne 15. decembra 2015 o spodbujanju motoričnih spretnosti otrok ter telesnih in športnih dejavnosti za otroke
 4. Sklepi Sveta z dne 29. junija 2020 o učinku pandemije covida-19 in okrevanju športnega sektorja
 5. Sklepi Sveta z dne 4. decembra 2020 o spodbujanju medsektorskega sodelovanja v korist športa in telesne dejavnosti v družbi
 6. Resolucija Sveta in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o delovnem načrtu Evropske unije za šport (1. januar 2021 – 30. junij 2024) (UL C 419, 4.12.2020, str. 1)
 7. Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 2021 o vplivu COVID-19 na mlade in šport (2020/2864(RSP))
-